

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

07 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Nadejda Toma, Anatolie Țurcan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Ceachir Anatolie în numele condamnatului Maliuta Alexandr, prin care se solicită casarea deciziilor Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015 și Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017, în cauza penală în privința lui

Maliuta Alexandr XXXXX,

născut la xxxxx, originar și domiciliat în mun. Xxx, str. xxx, ap. xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. de la 24.12.2013 – până la 23.06.2015 (instanța de fond);

2. de la 14.09.2015 – până la 15.12.2015 (instanța de apel);

3. de la 06.10.2016 – până la 22.03.2017 (instanța de recurs ordinar).

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 23 iunie 2015, Maliuta Alexandr a fost condamnat în baza art. 42, 188 alin.(2) lit.b),c),d),e) Cod penal, la 9 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

Tot el, Maliuta A. a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42, 145 alin. (2) lit. a), i), j) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Prin aceeași sentință au fost condamnați Gogu R. și Brînză R. în privința cărora recurs în anulare nu este declarat și cauza nu se examinează.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind încasat în mod solidar de la inculpații Gogu R., Maliuta A. și Brînză R. în beneficiul succesorului părții vătămate Catana Elena suma de xxx lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de xxx lei, cu titlu de prejudiciu moral.

2. Pentru a se pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Maliuta Alexandr, activând în calitate de paznic al Xxx amplasat pe adresa

mun. Xxx, str. Xxx și cunoscând cu certitudine că în punctul nr.xxx de control a companiei date se află mai multe safeuri în care se păstrează surse bănești, aproximativ la începutul lunii august 2013, s-a întâlnit cu Gogu R. și Brînza R. la domiciliul ultimului, amplasat pe adresa mun. Xxx, str. Xxx, unde, la inițiativa lui Gogu R., au decis de comun acord să sustragă banii.

Astfel, Gogu R., Maliuta A. și Brînza R. au întocmit un plan criminal de sustragere a surselor bănești și care urma a fi realizat în viitorul apropiat, și anume în ziua în care Maliuta Alexandr va fi în serviciul diurn la Xxx.

Repartizând din timp rolurile, pentru a înlesni săvârșirea infracțiunii, la propunerea lui Gogu Roman, Maliuta Alexandr în ziua în care va fi în serviciul diurn la Xxx, în momentul potrivit va deschide ușa de la intrare în punctul nr. xxx de control al Xxx, despre care fapt va informa pe Gogu R. și Brînza R. Ulterior, Maliuta Alexandr sub un pretext formal va lua cu sine al treilea paznic, pentru ca ultimul să nu întreprindă măsuri în curmarea săvârșirii infracțiunii, în acest timp, Brînza Roman va rămâne de pândă, iar Gogu R. va pătrunde în punctul de control al companiei nominalizate și va sustrage sursele bănești aflate în safeuri.

Luând în considerație faptul că în punctul de control se va afla permanent șeful de post a serviciului diurn, conform planului criminal, Gogu Roman fiind mascat, după ce va pătrunde în punctul de control al Xxx, îl va imobiliza sau ataca pe paznicul dat pentru a putea sustrage banii.

După intrarea în posesia banilor, Gogu Roman și cu Brînza Roman vor părăsi locul săvârșirii infracțiunii, iar Maliuta Alexandr, rămânând pe teritoriul Xxx, va închide ușa de la intrarea în punctul de control nr. xxx.

Ulterior săvârșirii infracțiunii, banii sustrași îi vor împărți în egalitate între Maliuta A., Gogu R. și Brînza R..

Astfel, la 15 august 2013, Maliuta Alexandr, urmărind scopul atacului asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, acționând cu intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, urmând planul criminal stabilit, aflându-se în serviciul diurn la Xxx a fost contactat telefonic de Gogu R. care i-a comunicat că, se pornește împreună cu Brînza Roman la întreprinderea nominalizată.

În acest timp Gogu R. a luat o rangă metalică, o șurubelniță și un cuțit, și împreună cu Brînza R. au plecat în apropierea Xxx, amplasat pe adresa mun. Xxx, str. Xxx, unde s-au oprit în așteptarea semnalului ce urma a fi dat

de Maliuta Alexandr, despre care fapt l-au și informat.

Ultimul, conform planului criminal, a procurat din timp o sticlă cu rachiu, pentru a fi consumată împreună cu șeful de post al serviciului diurn din acea zi, Catana Alexandru, după care, așteptând până ce ultimul va adormi, aproximativ la ora 23:30, a descuiat ușa de la intrarea din stradă în punctul nr. xxx de control al Xxx, despre ce a informat pe Gogu Roman și Brînza Roman

În continuarea acțiunilor sale Maliuta A., sub pretextul verificării teritoriului, a luat cu sine pe al treilea paznic, Babin Nicolae, pentru ca ultimul să nu întreprindă măsuri în curmarea săvârșirii infracțiunii.

Peste aproximativ 10 minute de la primirea semnalului de la Maliuta A., Gogu Roman, lăsându-l pe Brînza Roman de pândă, fiind mascat, prin acces liber a pătruns în punctul de control menționat unde, folosind o rangă metalică pregătită din timp, a început să deschidă safeul aflat în punctul de control în cauză.

În acest timp, din cauza zgomotului produs de Gogu Roman, s-a trezit din somn paznicul Catana A. care a întreprins măsuri în scopul curmării acțiunilor criminale ale lui Gogu R. și reținerii acestuia, dar a fost atacat de Gogu R. în scopul continuării sustragerii bunurilor fiindu-i aplicate multiple lovituri cu ranga metalică în partea capului și câteva lovituri cu cuțitul în partea cutiei toracice în rezultatul cărora Catana A. a decedat pe loc.

După săvârșirea omorului, având scopul ascunderii urmelor crimei, în vederea realizării intenției criminale până la capăt și anume omorul săvârșit, inclusiv atacul tâlhăresc săvârșit asupra lui Catana Alexandru. Gogu Roman, comunicând lui Brînza Roman că l-a omorât pe Catana A., împreună cu acesta au părăsit locul săvârșirii infracțiunii, deplasându-se la domiciliul ultimului unde, în timp ce Gogu R. făcea baie, în scopul distrugerii urmelor crimei, Brînza R. a dat foc la hainele în care era îmbrăcat Gogu R., iar cuțitul și ranga metalică cu care a fost săvârșită infracțiunea, le-a ascuns.

În acest timp, Maliuta Alexandr, rămânând pe teritoriul Xxx, a pătruns în punctul nr. xxx de control și văzând cadavrul lui Catana Alexandru, la podea într-o baltă de sânge, și dându-și seama că Gogu R. l-a omorât, în scopul ascunderii urmelor infracțiunii, a închis cu cheia ușa de la intrare în încăperea dată, după care a apăsat butonul de alarmă al SRL „Bercut”.

Conform concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 117-1421 din 18.09.2013, moartea cet. Catana Alexandru a survenit în rezultatul

hemoragiei acute externe și interne cauzată de plăgile tăiat înțepate penetrante a toracelui cu lezarea tegumentelor, mușchilor, pleurei, pulmonului și cordului ce se confirmă prin modificările patologice depistate la examinarea medico-legală a cadavrului.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, avocatul Canțer S. în numele succesorului părții vătămate și avocatul Ceachir A. în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Maliuta A. în baza art. 45, 188 alin. (2) lit. b), c), d), e) Cod penal, la 9 ani închisoare și în baza art. 45, 145 alin. (2) lit. a), i), j) Cod penal, la 18 ani închisoare, iar în temeiul art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, de stabilit definitiv 25 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis. Totodată, să fie admisă integral acțiunea civilă.

A indicat că sentința nu corespunde cerințelor constatate în cadrul cercetării judecătorești, necătând că în sentință au fost indicate toate probele prezentate de acuzare care confirmă vinovăția lui Maliuta A. în comiterea infracțiunilor imputate.

Este neîntemeiată soluția în ce privește achitarea lui Maliuta A. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 Cod penal, odată ce instanța l-a condamnat pe inculpat pentru infracțiunea prevăzută de art. 188 CP.

La fel, instanța urma să aprecieze critic declarațiile date de inculpat în cadrul cercetării judecătorești, acestea fiind în contradicție cu cele depuse la faza urmăririi penale, sau Maliuta A. a avut intenția de a duce instanța de judecată în eroare.

- avocatul Canțer Serghei în numele succesorului părții vătămate Catana E., care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care, Maliuta Alexandr să fie condamnat în baza art. art. 42, 188 alin.(2) lit. b), c), d), e), 42, 145 alin. (2) lit. a), i), j) Cod penal, definitiv, să-i fie stabilită detențiune pe viață, cu admiterea integrală a acțiunii civile.

Instanța de fond la stabilirea pedepsei a apreciat incorect gradul de pericol social care îl reprezintă inculpații, nu a luat în considerație criteriile generale de individualizare a pedepsei și circumstanțele care atenuază și agravează vinovăția acestuia, și anume: nerestituirea prejudiciului material

cauzat, cauzarea prin infracțiune a unor urmări grave, cum este decesul unei persoane, săvârșirea infracțiunii cu o deosebită cruzime.

Cu referire la recalificarea acțiunilor lui Maliuta Alexandr și Brînza Roman prima instanță nu a luat în considerație toate probele acumulate în cadrul cercetării judecătorești, care cu certitudine dovedesc că Maliuta Alexandr și Brînza Roman au săvârșit infracțiunile incriminate de către acuzare, fapt confirmat prin probele acumulate în cadrul urmăririi penale, precum și cercetării judecătorești, care cert au demonstrat că aceștia s-au pregătit din timp de săvârșirea infracțiunii.

Referitor la latura civilă în partea prejudiciului moral a indicat că instanța nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, inclusiv de faptul că victima era în forță, apt de muncă, iar lipsirea acestuia de viață a lăsat familia fără întreținător, care a fost omorât cu cruzime. În ceea ce privește încasarea prejudiciului material, instanța incorect l-a apreciat, precum și nu este de acord că aceasta a respins cerința de încasare a sumei de 1800 lei lunar pentru întreținerea feciorului decedatului.

-avocatul Ceachir A. în numele lui Maliuta A., care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate din prevederile art. 42, 188 alin.(2) lit. b), c), d), e) Cod penal, în cele ale art. 27, 42, 186 alin.(2) lit. b), c), d) Cod penal, cu aplicarea art. 90 Cod penal. A menționat că la materialele cauzei nu sunt probe care ar dovedi intenția și faptul că acțiunile lui Maliuta A. au fost îndreptate la săvârșirea tâlhăriei.

Astfel, instanța de judecată a apreciat declarativ și a respins argumentele invocate de apărare referitor la încălcările prevăzute de art. 94 alin. (1) pct.4) 8), 251 Cod de procedură penală, prin care s-a solicitat anularea următoarelor acte procesuale: procesul-verbal de audiere a bănuitului Maliuta Alexandr din 16.08.2013 (f.d. 89-91, vol. I), întocmit în lipsa interpretului, bănuitul necunoscând limba de stat, fapt confirmat în instanța de judecată și de procesul-verbal din 03.09.2013 fiind audiat în calitate de bănuیت (f.d. 78, vol. I), întocmit personal de bănuیت în limba rusă; procesul-verbal de audiere a învinuitului Maliuta Alexandr din 17.08.2013, întocmit în lipsa interpretului, învinuitul necunoscând limba de stat, fapt confirmat și în instanța de judecată; ordonanțele de prelungire a termenului de urmărire penală (f.d. 105, 140, vol. I), nu sunt consemnate de către procurorul Axentiev A., fapt ce contravine prevederilor art. art. 255, 251 Cod de procedură penală (fapt confirmat prin

copiile prezentate anterior la 27.03.2014 în ședința de judecată), instanța a motivat faptul, că în ședințele de judecată inculpații cunoșteau limba de stat, respectiv nefiind clar care a fost necesitatea la urmărirea penală ca învinuitul Maliuta Alexandr să facă declarații în limba rusă (f.d. 35-36), procesul-verbal de audiere a învinuitului din 31.10.2013, la fel procesul-verbal de confruntare (f.d. 56, 57-58, vol. I), efectuat în lipsa interpretului, dimpotrivă se confirmă că inculpatul este vorbitor de limba rusă deoarece a absolvit școala rusă. Necătând la cele menționate, instanța a ignorat încălcările legale ce reglementează desfășurarea procesului penal și a dispus condamnarea inculpatului contrar legii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 decembrie 2015, a fost respins ca nefondat apelul declarat de avocatul Ceachir A. în numele lui Maliuta A., admise apelurile procurorului și avocatului Canțer S. în numele succesorului părții vătămate Catana E., casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Maliuta Alexandr a fost condamnat:

- în baza art. art. 42, 145 alin. (2) lit. a), i), j) Cod penal, la 20 ani închisoare;
- în baza art. art. 42, 188 alin. (2) lit. b), c), d), e) Cod penal, la 9 ani închisoare;

Potrivit art.84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, a fost stabilită pedeapsa definitivă 25 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip închis.

A fost admisă parțial acțiunea civilă, fiind încasat în mod solidar de la inculpații Gogu Roman, Maliuta Alexandr și Brînza Roman în beneficiul părții vătămate Catana Elena suma de xxx lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de xxx lei, cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest pretențiile au fost respinse.

S-a încasat în beneficiul succesorului părții vătămate Catana Elena, de la Maliuta Alexandr prejudiciul moral în sumă de xxx lei.

Totodată, pretențiile din acțiunea civilă în partea încasării pensiei de întreținere a copilului, au fost admise în principiu, fiind explicat dreptul de adresare cu cerere în procedură civilă.

5. La adoptarea soluției instanța de apel a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunilor incriminate prin rechizitoriu prevăzute de art. 42, 145 alin. (2) lit. a), i), j), 42, 188 alin. (2) lit. b), c), d), e) Cod penal, considerând că instanța de fond greșit a dispus achitarea lui Maliuta A. de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 145 Cod penal (f.d.235 - 236, vol.V).

Astfel, instanța de apel a făcut trimitere la prevederile art. 19 Cod penal, art. 101 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, considerând dovedit faptul, că infracțiunile consumate la 15.08.2013, aproximativ la ora 23:45, sunt fapte din timp planificate de inculpații Maliuta A., Gogu R. și Brînza R., intenționate, cu repartizarea rolurilor, și asupra unui obiect aflat sub pază strictă, circumstanțe stabilite prin materialul probator, inclusiv prin declarațiile inculpaților, făcute la urmărirea penală în prezența avocaților lor și cu participarea interpretului.

Instanța examinând și analizând probele prezentate prin prisma argumentelor invocate în apelul declarat de avocat în numele lui Maliuta A., a considerat dovedit faptul săvârșirii infracțiunilor prin participație, iar rolurile fiind distribuite anterior evenimentului infracțional de către participanții Maliuta A., Gogu R. și Brînza R.

Decizia de a săvârși atacul în vederea dobândirii unei sume fabuloase fiind recunoscută de către toți participanții, Maliuta Alexandr, Gogu Roman, cât și Brînza Roman, fapt confirmat prin declarațiile acestora depuse în calitate de bănuiți, care ulterior și-au schimbat declarațiile.

Astfel, inculpații unanim au recunoscut faptul că, au discutat despre planul de săvârșire a atacului la două întâlniri, acasă la Brînza R. și în automobilul lui Maliuta A. la 12.08.2013, fapt confirmat de către Brînza R. și în procesul expertizei medico-psihiatrice.

A fost stabilit, că Maliuta Alexandr cunoștea despre faptul, că banii se păstrează în safeuri încuiate, iar dobândirea, sustragerea lor presupunea aplicarea unor obiecte adaptate, prin producerea unui zgomot, care îl putea trezi pe șeful turei de pază, Catana A., a prevăzut consecințele lor social periculoase și a dorit survenirea lor. Mai mult, rezultă că Maliuta A. cunoștea că, la postul nr. xxx se afla Catana A. și respectiv cunoștea despre faptul că, nu i s-au administrat ultimului careva somnifere, la rugămintea complicilor săi, nu au consumat alcool. Astfel, inculpatul cunoștea cu certitudine, când, cum și unde Gogu R. urma să pătrundă la postul de control nr.xxx, respectiv ultimul urma să prevadă consecințele ce puteau fi produse în urma unui atac asupra unei persoane, mai mult, cunoștea cum arată Gogu Roman.

În ce privește solicitarea avocatului Ceachir A. de a declara nule actele procesuale: ordonanța de prelungire a termenului de urmărire penală, procesele-verbale de audiere a bănuiților Gogu R., Brînza R., Maliuta A., instanța de apel verificând argumentele aduse a stabilit netemeinicia temeiurilor prezentate în acest sens, motiv din care au fost

respinse, or, potrivit procesului-verbal de reținere din 16.08.2013, Maliuta A. a fost reținut la ora 10.50 - 10.55 în prezența avocatului Medeleanu R., iar prezența unui translator nu a fost pusă în discuție. La finele audierii, bănuitul personal prin înscris autentic a făcut mențiunea: „*procesul-verbal de mine este citit, obiecții nu am, pentru ce semnez*”, actul nominalizat fiind contrasemnat și de avocatul Medeleanu R., fără a prezenta careva obiecții în raport cu argumentul enunțat.

Cât privește latura civilă, instanța a făcut referire la art. 219 Cod de procedură penală, art. 1398, 1419 alin.(4), 1422 Cod civil, indicând că în cadrul cercetării judecătorești a fost stabilit, că prejudiciul material cauzat părții civile este constituit din organizarea meselor de pomenire, produse procurate pentru înmormântarea soțului Catana A., întreținerea cimitirului, prestarea serviciilor funerare. În acest sens fiind prezentate bonuri de plată, chitanțe, inclusiv plăți suplimentare în sumă de xxx lei, iar în total confirmându-se un prejudiciu material în sumă de xxx lei.

Astfel, s-a admis pretențiile succesoriului părții vătămate cu dispunerea încasării din contul inculpaților în mod solidar a sumei stabilite de xxx lei, în rest pretențiile formulate în acest sens au fost respinse. Totodată, instanța a admis și a încasat cheltuielile de judecată, care constau din cheltuielile suportate pentru serviciile avocatului.

La fel, a fost admisă parțial acțiunea în partea încasării prejudiciului moral în sumă de xxx lei, considerând că aceasta va avea efect compensatoriu rezonabil pentru rudele victimei, acesta fiind încasat de la inculpați proporțional cu rolul fiecăruia.

În ce privește pretențiile reclamantei privind încasarea din contul inculpaților a pensiei de întreținere a fiului student până la vârsta de 21 ani, instanța de apel a considerat oportun de a admite în principiu aceste pretenții cu explicarea dreptului de a se adresa în instanța de drept comun.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar avocatul Ceachir A. în numele lui Maliuta A., care a solicitat casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare.

În argumentarea recursului a indicat că instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 417 CPP menționând că partea descriptivă a deciziei nu corespunde cu cea dispozitivă, or, în descriptivul deciziei lipsesc dispozițiile legale pentru soluția de admitere a apelului declarat de procuror, mai mult, prevederile art. 415 alin. (1) lit. a) Cod de procedură penală, se referă la

cazurile de respingere a apelului din motivul tardivității lui, la care instanța de apel nu s-a expus.

La fel, a menționat, că instanța de apel a admis apelurile procurorului și avocatului Canțer S. în numele părții vătămate inclusiv și din alte motive, însă din partea descriptivă a deciziei contestate nu rezultă clar dacă a fost sau nu rejudecată cauza, mai mult, prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, sunt aplicabile în cazul în care erorile de fapt și de drept comise de prima instanță au influențat asupra hotărârii în defavoarea inculpatului, inclusiv apărarea a mai adăugat, că în cazul în care instanța de apel ia în considerare temeiurile de casare din oficiu ea este obligată să le pună în discuția părților, fapt care în speță nu a fost realizat.

Instanța de apel a casat parțial sentința primei instanțe și nu integral după cum a indicat în partea descriptivă a deciziei, fapt care contravine prevederilor art. 409, 414, 415 Cod de procedură penală.

Totodată, apărarea făcând referire la prevederile art.415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, a specificat, că instanța de apel a admis recursul procurorului, care a solicitat condamnarea inculpatului Maliuta Alexandr după o sentință de achitare de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42, 145 alin. (2) lit. a), i), j) Cod penal, însă, procurorul în ședința de judecată a instanței de apel a solicitat reexaminarea cauzei penale conform procedurii primei instanțe, cu cercetarea tuturor probelor examinate de către prima instanță, inclusiv audierea tuturor martorilor acuzării, fapt pentru care instanța de apel stabilind ordinea de cercetare a probelor a admis demersul procurorului, or, instanța de apel în cadrul cercetării probelor selectiv a audiat doar succesorul părții vătămate și un martor.

Astfel, contrar prevederilor art. 413, 414, 419 Cod de procedură penală, instanța de apel nu a cercetat probele ce țin de procesele-verbale de audierea martorilor, mai mult, nu s-a dat citire probelor pentru a fi consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată. Aceasta nu a asigurat accesul părților în egală măsură la verificarea probelor, nu a respectat principiul nemijlocirii, oralității și contradictorialității judecării cauzei, adică nu a soluționat în mod legal fondul cauzei.

Totodată, nu s-a expus referitor la motivele de fapt și de drept invocate de partea apărării privind nulitatea actelor procesuale invocate la urmărirea penală, din care considerente acestea sunt nule și nu pot fi puse în cadrul probelor de acuzare.

Referitor la capătul de acuzare în baza art.art. 42, 188 alin. (2) b), c) Cod de procedură penală, apărarea a reiterat, că instanțele de fond greșit au apreciat acțiunile lui Maliuta A. ca ulterior să le încadreze conform prevederilor enunțate supra, deoarece în speță nu au fost administrate probe care ar dovedi intenția și acțiunile inculpatului Maliuta Alexandr îndreptate spre săvârșirea unei tâlhării.

Acțiunea de tâlhărie nu a fost acceptată de către Maliuta Alexandr, acesta manifestând acordul în limitele săvârșirii infracțiunii de furt, fapt care se confirmă prin, înțelegerea prealabilă dintre inculpați, referitor la pătrunderea pe ascuns în camera de păstrare a banilor, folosirea pastilei în lichidul consumat de paznicul Catana A. pentru a-l adormi pentru o perioadă mai îndelungată de timp, deschiderea ușii de la intrare a punctului de control a nr. xxx, ca să evite zgomotul, deplasarea inculpatului Maliuta Alexandr cu al treilea paznic pe teritoriul păzit, chemarea ambulanței și a serviciului de pază în cazul depistării victimei cu semnele aplicării violenței, mai mult, apărarea a invocat și faptul, că la acest segment, instanța de apel urma să acorde prioritate procesului-verbal de confruntare dintre inculpatul Gogu Roman și Maliuta Alexandr, din care rezultă că ultimii au avut o înțelegere cu privire la săvârșirea unui furt.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017, s-a dispus inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În argumentarea soluției instanța a menționat că probele administrate de către organul de urmărire penală și verificate în ședințele de judecată cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, confirmă vinovăția lui Maliuta A. în comiterea infracțiunilor imputate.

Cu referire la încălcarea admisă de instanța de apel prevăzută de art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, instanța de recurs a menționat că decizia contestată este motivată în conformitate cu prevederile art. 417 alin.(1) pct.8) CPP, care cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la adoptarea soluției sale.

Referitor la argumentele din recurs privind chestiunea de apreciere eronată a probelor, a reținut că la etapa judecării recursului ordinar aceasta nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere

materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a acestor instanțe.

9. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs în anulare avocatul Ceachir A. în numele lui Maliuta A., care invocând temeiul prevăzut la art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziilor instanței de apel și recurs ordinar, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului a invocat următoarele argumente:

- instanța de apel și recurs la judecarea cauzei au admis viciu fundamental, prin faptul că nu s-au pronunțat asupra tuturor motivelor invocate;
- în privința condamnatului a fost încălcat dreptul garantat de art. 6 CEDO.

Astfel, recurentul a menționat că în susținerea temeiurilor sale a invocat un șir de argumente inclusiv că instanța de apel și-a depășit atribuțiile prin faptul că a admis apelul procurorului în temeiul art. 415 alin.(1) lit.a) CPP, care prevede: respinge apelul menținând hotărârea atacată dacă – apelul a fost depus peste termen, însă în decizie nu s-a pronunțat referitor la termenul apelului.

Instanța de apel a casat parțial sentința contestată, dar nu integral cum este indicat în decizie, ceea ce contravine concluziilor sale din partea motivată și dispozitivă, aceasta fiind contrară art. 409, 414, 415 CPP.

Totodată, potrivit art. 415 alin. (2¹)CPP, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Însă, procurorul în ședința de judecată a solicitat reexaminarea cauzei conform procedurii primei instanțe, deoarece a fost pronunțată o sentință de achitare, să fie cercetate toate probele examinate de către instanța de fond, unde au fost selectiv audiați succesorul părții vătămate și un martor, fapt confirmat prin înregistrările audio.

La fel, instanța nu s-a pronunțat referitor la motivele indicate privind nulitatea actelor procesuale invocate la urmărirea penală; privind lipsa elementelor infracțiunilor incriminate, confirmate de către doctrina penală și jurisprudența națională, inclusiv și la încălcarea dreptului lui Maliuta A. la interpret.

10. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat în baza materialelor din dosar și în raport cu motivele invocate,

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele considerente.

Art. 453 alin.(1) Cod de procedură penală stipulează că, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Astfel, una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept comise la judecarea cauzei, care cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea atacată.

În speță, potrivit textului recursului în anulare declarat, se constată că avocatul solicită casarea hotărârilor judecătorești adoptate de instanțele ierarhic inferioare, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, invocând ca viciu fundamental faptul că hotărârile judecătorești adoptate nefiind motivate, prin ce s-a încălcat dreptul condamnatului la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, deoarece instanțele de apel și recurs nu au dat un răspuns la motivele invocate de partea apărării și nu s-au pronunțat asupra tuturor probelor, precum și instanța de apel și-a depășit atribuțiile prin faptul că a admis apelul procurorului în temeiul art. 415 alin.(1) lit.a) CPP, dispoziția care prevede: respingerea apelului cu menținerea hotărârii atacate dacă - apelul a fost depus peste termen, însă în decizia instanței de apel nu s-a pronunțat referitor la termenul apelului, la fel instanța a casat parțial sentința contestată, dar nu integral cum s-a indicat în decizie, ceea ce contravine concluziilor sale din partea motivată și dispozitivă.

Așadar, obligația de motivare a hotărârilor judecătorești face parte din setul de garanții stabilit pentru existența unui proces echitabil. Conform jurisprudenței CEDO, expuse în cazurile aplicării art. 6 al Convenției, o hotărâre motivată demonstrează că părțile au fost auzite în cadrul procesului penal, oferă posibilitatea ca această hotărâre să poată fi verificată în cadrul

căilor de atac și oferă posibilitatea persoanelor interesate de a pregăti o cerere de apel sau recurs (Suominen c. Finlandei (2003) § 37, Kuznetsov și alții c. Rusiei (2007) § 85).

Prevederile art. 417 Cod de procedură penală, stipulează ce trebuie să cuprindă decizia instanței de apel, iar dispoziția alin.(3) art. 435 Cod de procedură penală, stipulează că în ordinea procedurii de recurs ordinar adoptarea deciziei și întocmirea acesteia se efectuează în conformitate cu prevederile art. 417 și 418, care se aplică în mod corespunzător.

Colegiul, analizând legalitatea hotărârilor atacate, pe baza materialelor cauzei prin prisma prezenței viciului fundamental invocat de recurent, consideră că instanța de apel, corect a ajuns la concluzia de condamnare a lui Maliuta A. în baza art. 42, 145 alin. (2) lit. a), i), j), 42, 188 alin. (2) lit. b), c), d), e) Cod penal, motivându-și soluția adoptată, vinovăția condamnatului în comiterea infracțiunilor nominalizate, fiind dovedită prin cumulul de probe administrate de către instanțele de judecată, instanța motivându-și argumentat soluția adoptată, care ulterior a fost verificată sub toate aspectele de către instanța de recurs, fiind adoptată în corespundere cu prevederile normelor procesual penale menționate mai sus, care reglementează ce trebuie să cuprindă hotărârile instanțelor de apel și recurs.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de recurs prin hotărârea emisă întemeiat a susținut soluțiile instanțelor de fond, în prezența cumulului de probe administrat la caz și apreciate în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală. Totodată, hotărârile contestate, cuprind răspunsuri, referitor la argumentele invocate și în recursul în anulare, ce ține de constatarea vinovăției lui Maliuta A. în comiterea infracțiunilor imputate.

Cu referire la argumentul recurentului precum că instanța de apel și-a depășit atribuțiile prin faptul că a admis apelul procurorului în temeiul art. 415 alin.(1) lit.a) Cod de procedură penală, dispoziția căreia prevede: respingerea apelului cu menținerea hotărârii atacate dacă - *apelul a fost depus peste termen*, însă în decizia instanței de apel nu s-a pronunțat referitor la termenul apelului, Colegiul ține să menționeze următoarele.

Din materialele cauzei rezultă că, cu toate că instanța de apel în decizia motivată a făcut referire la temeiul prevăzut la art.415 alin.(1) lit.a) CPP, norma căruia stipulează - respingerea apelului cu menținerea hotărârii atacate în cazul în care apelul a fost depus peste termen, în dispozitivul și partea motivată a deciziei instanței aceasta a menționat prevederile art. 415 alin.(1) pct.2) CPP, unde se vede clar, din care motive au fost admise apelurile procurorului și

avocatului în numele succesorului părții vătămate (f.d.194-255, vol. V).

La fel, Colegiul penal va respinge și restul argumentelor invocate de către partea apărării în numele condamnatului precum că instanța nu s-a pronunțat la încălcarea dreptului lui Maliuta A. la interpret, prin faptul că la audierea învinuitului și efectuarea confruntării din 31.10.2013, actele procesuale date au avut loc în lipsa interpretului, astfel fiind încălcate art. 251 alin.(2), (3) CPP, or, din materialele cauzei rezultă că, prin procesul-verbal de audiere în calitate de învinuit a lui Maliuta A. din 31.10.2013 și procesul-verbal de confruntare între învinuitul Maliuta A. și Gogu R., cu participarea avocatului Maliuta Anatolie, învinuitul a depus declarații în limba rusă, pe care o posedă, astfel nefiind necesitatea prezenței unui interpret (f.d.53-54, 73-74, vol.III).

Totodată, Colegiul menționează că argumentele recurentului precum că, instanța de apel a pronunțat o hotărâre de condamnare după o sentință de achitare fără audierea nemijlocită a martorilor acuzării nu poate constitui temei pentru a dispune rejudecarea cauzei, după cum solicită recurentul.

În susținerea acestei concluzii Colegiul reține, că potrivit art. 414 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal. În cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora, persoanele care le-au depus pot fi audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță.

Conform art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală, judecând apelul declarat împotriva sentinței de achitare, instanța de apel nu este în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare fără audierea învinuitului prezent, precum și a martorilor acuzării solicitați de părți. Martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care declarațiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea inculpatului.

Raportând normele menționate la materialele cauzei Colegiul constată că, judecând cauza instanța de apel a respectat procedura prevăzută de art. 415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, audiind inculpatul Maliuta A., succesorul părții vătămate Catană E., martorul Babin N., precum și verificând probele cercetate de prima instanță, cu consemnarea acestora în procesul-verbal.

Referitor la argumentul menționat de avocat precum că, instanța de apel fără a rejudeca cauza pripit l-a condamnat pe Maliuta A. în baza acelorași

probe, care au fost puse la baza sentinței de achitare pe episodul de omor, Colegiul penal reține următoarele:

Potrivit prevederilor art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Aliniatul (4) al aceluiași articol prevede că *instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor.*

Reținând cele nominalizate, Colegiul conchide, că instanța de apel judecând apelul a fost în drept să pronunțe o hotărâre de condamnare reapreciind probele examinate de prima instanță, argumentându-și clar soluția în acest sens.

De menționat este și acel fapt că, cerința de motivare a hotărârilor judecătorești adoptate nu impune obligația de a se referi la fiecare argument înaintat de către părți și a prezenta un răspuns detaliat acestora (*a se vedea Van de Hurk c. Olandei (19 aprilie 1994) și Burg c. Franței*). Modul în care obligația de a aduce motive se aplică în funcție de natura deciziei și trebuie stabilit în lumina circumstanțelor cauzei (*Ruiz Torija c. Spaniei și Hiro Balani c. Spaniei, hotărâri din 09 decembrie 1994, și Helle c. Finlandei, hotărâre din 19 decembrie 1997*).

Generalizând criticile invocate sub aspectul prezenței presupuselor vicii fundamentale ce au afectat hotărârile judecătorești semnalate de recurent, Colegiul penal statuează că acestea nu și-au găsit confirmarea, fiind neîntemeiate și nu sunt esențiale pentru a răsturna situația în sensul intervenirii și casării unei hotărâri judecătorești irevocabile.

De asemenea, se menționează că principiul securității raporturilor juridice, consfințit în articolul 6 din Convenție, cere inter alia ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*a se vedea în acest sens hotărârea Brumărescu vs România din 28 octombrie 1999*). Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorii doar în scopul reluării procesului de judecată și al unei noi soluționări a cauzei. Competența de revizuire a hotărârilor judecătorești contestate trebuie exercitată pentru a corecta erorile de drept și omisiunile justiției, și nu pentru a efectua o reexaminare a cauzei.

Revizuirea nu trebuie tratată ca un „recurs deghizat” și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare. O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar în cazul în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și

obligatorii (*a se vedea cazul Bujnița vs Moldova, Nr.36492/02, 16 ianuarie 2007*).

Analizând materialele cauzei și hotărârile judecătorești atacate, Colegiul penal nu constată vre-un viciu fundamental sau erori de drept ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești irevocabile ce ar servi temei de intervenție în procedura precedentă.

În baza circumstanțelor stabilite, Colegiul penal consideră că recursul în anulare declarat de avocatul Ceachir A. în numele condamnatului Maliuta A. urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

11. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4), 456 Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Ceachir Anatolie în numele condamnatului Maliuta Alexandr, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 22 martie 2017, în cauza penală în privința lui *Maliuta Alexandr*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 07 februarie 2018.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Anatolie Țurcan